

Representantforslag 74 S

(2014–2015)

fra stortingsrepresentantene Lene Vågslid, Christian Tynning Bjørnø, Tove Karoline Knutsen, Stine Renate Håheim, Lise Christoffersen, Sonja Mandt og Knut Storberget

Dokument 8:74 S (2014–2015)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lene Vågslid, Christian Tynning Bjørnø, Tove Karoline Knutsen, Stine Renate Håheim, Lise Christoffersen, Sonja Mandt og Knut Storberget om å styrke beskyttelsen til personer utsatt for vold, trusler om vold, personforfølgelse og stalking

Til Stortinget

Bakgrunn

Besøksforbud er ett av få virkemidler politiet har for å beskytte personer som utsettes for fredskrenkelser fra andre, og er hjemlet i straffeprosessloven kapittel 17a § 222 a. Besøksforbud brukes for å forebygge vold og trusler. Dette skjer ved å nekte en person å oppholde seg nær eller kontakte en annen person. Besøksforbud kan også ilegges personer som utsetter andre for personforfølgelse/stalking.

Besøksforbud kan ilegges dersom det er grunn til å tro at en person vil:

- begå en straffbar handling overfor en annen person
- forfølge en annen person
- på annet vis krenke en annens fred.

Besøksforbudet kan gå ut på at den forbudet retter seg mot, forbyes å:

- oppholde seg på et bestemt sted
- forfølge, besøke eller på annet vis kontakte en annen person.

Besøksforbudet skal gjelde for en bestemt tidsperiode, maksimalt for ett år av gangen.

Det er strengere krav for nedleggelse av besøksforbud i eget hjem, og et slikt forbud kan vare i maksimalt tre måneder av gangen.

Det trenger ikke å foreligge en dom før en person ilegges besøksforbud. Politiet ilegger besøksforbudet, som da gjelder fra det tidspunkt det er forkynt. Deretter avgjør retten om det skal gjelde videre eller ikke.

Forslagsstillerne mener tall fra Politidirektoratet om antall brudd på besøksforbudet er bekymringsfullt og alvorlig. Tallene indikerer etter forslagsstillerne mening at besøksforbud i for liten grad fungerer. Antall anmeldelser for brudd på oppholds/besøksforbud (forseelse) har økt med tre prosent det siste året, fra 1 884 i 2013 til 1 941 anmeldelser i 2014. I hele femårsperioden (2010–2014) var økningen på brutte besøksforbud på 18 prosent. Forslagsstillerne mener dette indikerer at besøksforbud langt fra fungerer slik det skal, og at ordningen må gjennomgås med sikte på å innføre flere tiltak for å beskytte personer som er utsatt for vold, trusler, trakassering, personforfølgelse/stalking.

Hundrevis av i hovedsak kvinner, men også noen menn, lever med voldsalarm. I 2010 ble det utdelt mobile voldsalarmer 1 537 ganger, og i 2014 1 747 ganger. En volds- eller trusselutsatt person får tildelt en voldsalarm for tre måneder om gangen. Tildelingen blir forlenget hvis politiet vurderer at det er behov for det. Forslagsstillerne vil vise til at dette er personer som lever sine liv med betydelig redusert livskvalitet. For mange av dem er det en for liten trygghet knyttet til dette, med tanke på at byrden blir liggende hos den fornærmede og lang responstid hos politiet. Fra en fornærmet utløser voldsalarmen til politiet har mulighet til å komme til stedet, kan det ta lang tid. Spesielt er dette en problemstilling for per-

soner som bor i distriktene. Forslagsstillerne mener regjeringen må se på hvordan andre verktøy kan tas i bruk for personer som er utsatt for vold, trusler, trakassering og personforfølgelse/stalking, for å sikre deres trygghet og fred.

Forslagsstillerne vil vise til at den rød-grønne regjeringen sørget for at det i 2013 ble utviklet omvendte voldsalarmer i Norge, som et nytt virkemiddel i satsingen på bekjempelse av vold i nære relasjoner. Kun én av de 40 alarmene som ble tilgjengelige for politiet, er etter forslagsstillernes kjennskap tatt i bruk. Omvendt voldsalarm gir politiet et verktøy for å beskytte voldsutsatte på en bedre måte, og ordningen skal bidra til å flytte byrden i en trusselsituasjon fra den voldsutsatte til den domfelte. For å ta i bruk dette verktøyet må retten idømme bruken. Det er politiet som har ansvaret for ordningen, og den administreres i samarbeid med kriminalomsorgen.

Det er domstolen som avgjør om voldsutøveren ikke skal ha adgang til et bestemt geografisk område rundt den voldsutsatte. En elektronisk fotlenke på domfelte varsler politiet dersom vedkommende beveger seg inn i det forbudte området. Politiet vil da kunne varsle den voldsutsatte, følge den domfeltes bevegelser og eventuelt gå til pågrep før vedkommende når fram til den voldsutsatte. Omvendt voldsalarm brukes i tillegg til vanlig mobil voldsalarm. Det vil gi den voldsutsatte ekstra sikkerhet. Forslagsstillerne mener dette verktøyet må brukes langt mer enn det gjøres i dag, og mener regjeringen må gjennomgå ordningen.

Forslagsstillerne mener det trengs et bedre og mer helhetlig strafferettslig vern for personer utsatt for

personforfølgelse, stalking, trakassering og vold. Forslagsstillerne vil vise til forslaget om ny stalking-lov som ble sendt på høring av den rød-grønne regjeringen våren 2013. Det kan være enkelte deler av forfølgelse som allerede er straffbart, slik som vold, trusler og trakassering. Men det er totalbildet som skremmer og plager, og som er vedvarende. Forslagsstillerne mener helheten av forfølgelsen bør kunne straffes og må være et straffeskjerpene moment. Forslag til stalking-lov er allerede utarbeidet, og forslagsstillerne mener regjeringen snarest må legge fram en lovproposisjon med forslag til en stalking-lov i tråd med forslaget den rød-grønne regjeringen sendte på høring.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen gjennomgå og evaluere ordningen med besøksforbud etter straffeprosessloven § 222 a, og forelegge resultatene for Stortinget på egnet måte.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag til stalking-lov med bakgrunn i forslag som ble sendt på høring av regjeringen Stoltenberg II i juni 2013.
3. Stortinget ber regjeringen redegjøre på egnet måte for Stortinget om hvordan de omvendte voldsalarmene er tatt i bruk i politidistriktene.

12. mars 2015